

Nr 5.

Av herr Frändén m. fl., *angående skyldighet för handelsidkare att opartiskt betjäna allmänheten.*

Det har vid olika tillfällen förekommit, att personer vägrats att göra kontant inköp av förnödenheter i för allmänheten öppna affärer. Merendels ha sådana fall haft samband med konflikter på arbetsmarknaden. Man vill exempelvis avstänga en arbetsvillig eller bojkottad person från möjligheten att förskaffa sig för honom nödvändiga varor. Man söker i sådant syfte påverka handlande att vägra sälja varor till de "prickade" personerna. Affärsmännen råka i dylika situationer i en för dem själva synnerligen obehaglig mellanställning. Deras uppgift är ju att utan hänsyn till andra omständigheter än betalningsförmågan betjäna allmänheten. Men icke förty har det ofta hänt, att affärsmän blivit utsatta för sådant tryck från vissa organisationers sida, att de mot sin vilja sett sig nödsakade att falla undan för kravet på försäljningsvägran. Sådant intrång på handels frihet samt den enskildes bestämmanderätt står icke i överensstämmelse med god sedvänja. Det har också varit köpmanskåren till stort besvär och föranlett betänkliga konsekvenser för medborgare, vilka ha rätt att få stå utanför striderna på arbetsmarknaden samt olika organisationers konkurrens om arbetstillfällena.

Å andra sidan har också inträffat, att köpmän genom sina organisationer sökt reglera tillkomsten av nya affärer inom sin bransch genom att i samverkan med fabrikanter och grossisters organisationer utestänga en nystartat detaljist från möjlighet att göra varuinköp. Detta är uppenbarligen en åtgärd i syfte att monopolisera detaljhandeln och innebär ett klavbindande av den fria köpenskapen. I detta avseende bör givetvis gälla att envar företagare, som äger erforderlig ekonomisk solidaritet, bör få bedriva köpenskap, fri från obehöriga och konstlade inskränkningar och villkor från organisationers sida.

För det ekonomiska livet i vårt land är det av största betydelse, att varudistributionens ohämmade frihet hävdas. Endast på så sätt kan onödigt fördyring av levnadskostnaderna förekommas.

Med anledning av vad sålunda anförts tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte förelägga nästkommande års riksdag sådant förslag till ändring i gällande näringsfrihetsförordning, att den, som i laga ordning erhållit tillstånd att driva han-

delsrörelse, må vara skyldig att opartiskt betjäna allmänheten och sålunda icke må vägra annan att mot kontant betalning inköpa varor, som av handlanden föres, till i vederbörande bransch gällande priser.

Stockholm den 15 januari 1932.

A. O. Frändén.

Erik Anderson.

Hj. Halvarsson.